

**Mreža za afirmaciju nevladinog
sektora**

Gradska biblioteka

studija slučaja

Ova publikacija je sačinjena uz podršku Evropske unije. Za sadržaj ove publikacije odgovorna je isključivo Mreža za Afirmaciju Nevladinog Sektora – MANS, a stavovi iznijeti u ovoj publikaciji se ne mogu smatrati stavovima Evropske unije.

STUDIJA SLUČAJA "GRADSKA BIBLIOTEKA"

I Uvod

Ova studija se odnosi na posao adaptacije gradske biblioteke u Podgorici, koji je počeo još 2006. godine. Za to vrijeme, Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice je kao investitor zaključila čak četiri ugovora sa firmom „Cijevna komerc“ u vezi različitih vrsta radova na biblioteci. Od prvog ugovora za nadogradnju biblioteke, čija je vrijednost bila oko 550 hiljada eura, u međuvremenu su zaključena još tri nova ugovora, kojima je ukupna vrijednost radova povećana za dodatnih 1,9 miliona eura. Budući da su za tri, od četiri ugovora, potpisani i aneksi kojima su odobreni dodatni radovi, računica pokazuje da je gradska biblioteka u Podgorici do danas koštala blizu tri miliona eura.

Studija takođe pokazuje kako su kršeni rokovi za završetak posla, ali i ukazuje na osnovanu sumnju u zloupotrebu službenog položaja odgovornih u Agenciji prilikom sprovođenja tenderske procedure i naročito zaključivanja aneksa ugovora za dodatne radove, kojima je favorizovan izvođač „Cijevna komerc“ na štetu javnog interesa.

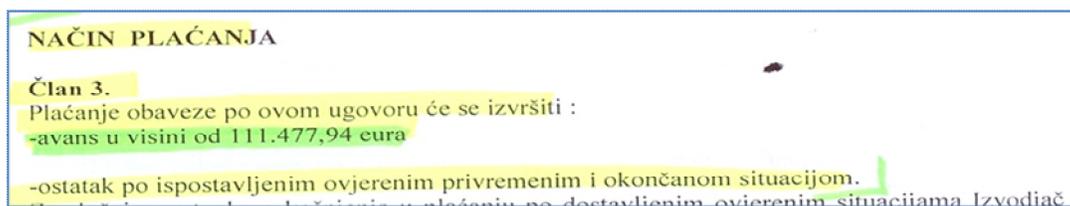

Gradska biblioteka još nije do kraja završena

II Prvi ugovor za nadogradnju gradske biblioteke

Adaptacija gradske biblioteke „Radosav Ljumović“, koja se nalazi u centru Podgorice, traje već pet godina. Naime, prvi ugovor o nadogradnji biblioteke zaključen je još 29. septembra 2006. godine između Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice, kao investitora i podgoričke firme „Cijevna komerc“, kojoj su povjereni radovi.

Ugovorena vrijednost posla iznosila je 557.389 eura, uz rok izvođenja radova od 90 dana. Izvođaču je odobrena isplata avansa od 111.477 eura, što je bilo 30 odsto ukupne vrijednosti posla.

Iz ugovora o nadogradnji biblioteke

Radovi, međutim, nijesu završeni u predviđenom roku od tri mjeseca, već je rok ozbiljno probijen. To potvrđuje podatak da je tek godinu kasnije, odnosno 4. oktobra 2007. zaključen aneks ugovora kojim je rok za završetak posla produžen do 1. aprila 2010. godine.

Bitno je napomenuti da su u oktobru 2007., kada je potpisan ovaj aneks, na snazi bila dva nova ugovora o rekonstrukciji biblioteke, koji su detaljno objašnjeni u narednom poglavlju.

Član 1.

Član 6. stav 1. osnovnog ugovora se mijenja i glasi:

Obzirom da u ugovorenom roku od 90 dana računajući od dana uvođenja u posao (30.07.2007 god. do 30.10.2007 god.) nije bilo moguće završiti radove koji su predmet osnovnog ugovora »Nadgradnja objekta Gradske biblioteke u Podgorici«, rok izvođenja radova se produžava i Izvodjač se obavezuje da iste završi najkasnije do 01.4.2010 god.

Rok se produžava zbog pojave nepredvidjenih i naknadnih radova u skladu sa Informacijom o radovima na objektu biblioteke i izgradnji Aneksa broj 9657 od 04.10.2007 god., koja je sačinjena i usaglašena od strane Komisije za nadzor i Projektantskog nadzora.

Prvi aneks kojim se produžava rok završetka radova

Dakle, nadogradnju biblioteke je po novom roku trebalo završiti u aprilu 2010. godine, ali su do tada potpisana još dva nova aneksa. Naime, početkom te godine Agencija je tražila od Direkcije za javne nabavke da joj odobri dodatne radove za nadogradnju biblioteke u iznosu od 139.300 eura, što je 25 odsto vrijednosti osnovnog ugovora.

Ovaj procenat je upravo maksimalni iznos koji je dozvoljen Zakonom o javnim nabavkama za naknadne radove i on se može dodijeliti izvođaču bez novog tendera. Direkcija je odobrila ovaj zahtjev, pa je tako ukupna cijena nadogradnje biblioteke dostigla sumu od 668.866 eura.

Sa „Cijevnom komerc“ su potom zaključena dva, već pomenuta aneksa ugovora - jedan je potpisan 25. marta 2010. godine i njime je ponovo pomjeren rok za završetak radova, ovog puta do 30. juna iste godine. Drugi aneks potpisan je 8. aprila i on definiše višak radova za cijenu od 139.300 eura.

Član 2.

Vrijednost radova koji se regulišu ovim Aneksom iznosi ukupno 139.300,00 Eura (stotridesetdevethiljadaitristaeura).

U cijenu je uračunat PDV.

Aneks kojim se povećava cijena osnovnog ugovora

Ovaj višak radova „Cijevna komerc“ je dobila na osnovu ponude koju je Agenciji uputila 1. aprila i vrlo je zanimljivo da se proračun dodatnih radova u cent poklapa sa sumom od 139.300 eura, odnosno 25 odsto cijene osnovnog ugovora. Upravo toliko je prethodno Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice zatražila da joj odobri Direkcija za javne nabavke.

NADOGRADNJA				
1	Zidanje zidova od blok opeke d=25cm pos III.1 m ² 350,37 x 28,50	9,985.55	1,697.54	11,683.09
2	Zidanje zidova d=12cm pos III.5 m ² 143,43 x 24,82	3,559.93	605.19	4,165.12
3	Betoniranje armirano-betonskih rebara 40x50 cm pos II.5 m ³ 36,58 x 155,00	5,669.90	963.88	6,633.78
4	Nabavka i montaža armature pos II.8 kg 6237,48 x 1,00	6,237.48	1,060.37	7,297.85
5	Čelična konstrukcija pos IV.1 kg 13385,68 x 2,30	30,787.06	5,233.80	36,020.86
6	Čelična konstrukcija . Dopunska ponuda kg 1537,72 x 2,30	3,536.76	601.25	4,138.01
7	Vađenje ostataka drvenih greda iz kamena i AB zidova Dopunska ponuda kom 120.00 x 26.00	3,120.00	530.40	3,650.40
8	Nabavka i ugradnja fasadnih panela . Dopunska ponuda m ² 38,50 x 42,30	1,628.55	276.85	1,905.40
9	Fasadna bravarija, daljinska komandaza roletne kom 62. Dopunska ponuda varijanta II	11,501.00	1,955.17	13,456.17
10	Fasadna bravarija. Dopunska ponuda m ² 45,95 x 348,89	16,031.50	2,725.36	18,756.86
11	Nabavka i ugradnja zidne i podne keramike pos V.3 m ² 778,10 x 19	14,783.90	2,513.26	17,297.16
12	Nabavka i ugradnja hrastovog parketa po V.1 m ² 235,00 x 36,00	8,460.00	1,438.20	9,898.20
13	Termotehničke instalacije dopunska ponuda br 16173 od 24,12,2008.	3,758.21	638.90	4,397.11
UKUPNO:		119,059.84	20,240.17	139,300.01

Ponuda „Cijevne komerc“

III Novi poziv i dva nova ugovora za gradsku biblioteku

Dok je na snazi još bio ugovor o nadogradnji biblioteke, sa čijom se realizacijom uveliko kasnilo, Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice odlučila je da objavi novi javni poziv za radove na biblioteci. Poziv je objavljen 27. aprila 2007. godine kroz otvoreni postupak javne nabavke i obuhvatio je dvije partije.

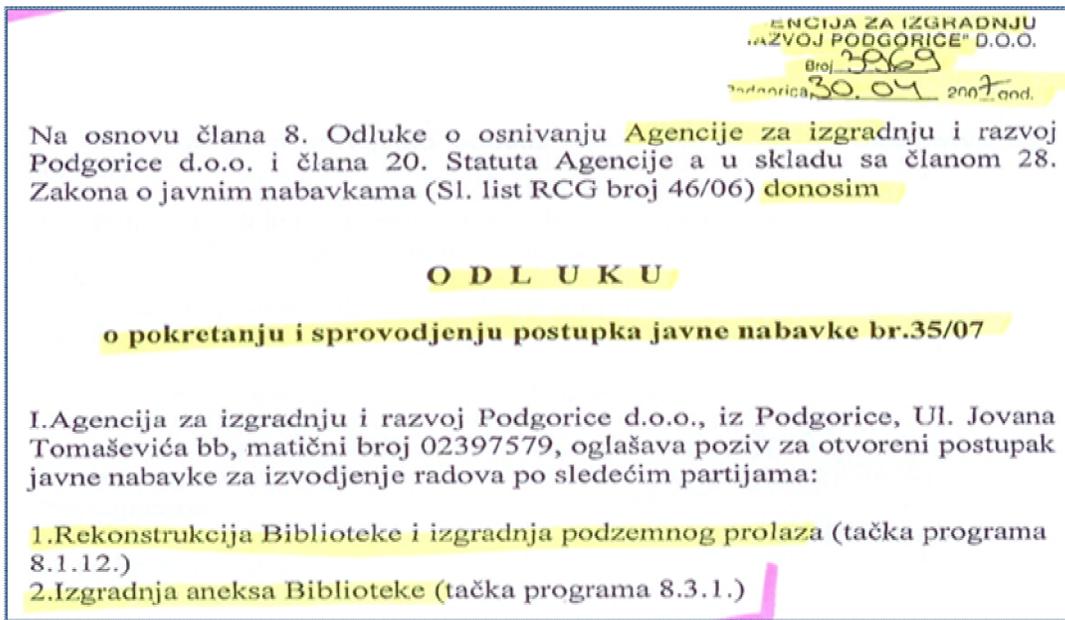
Prva partija se odnosila na rekonstrukciju biblioteke i izgradnju podzemnog prolaza, uz procijenjenu vrijednost od 670 hiljada eura, dok je druga partija obuhvatila izgradnju aneksa biblioteke, za šta je vrijednost procijenjena na 500 hiljada eura.

Kao kriterijum za izbor najpovoljnije ponude izabrana je ekonomski najpovoljnija cijena, pri čemu je sama cijena nosila 60 bodova, kvalitet radova 30, rok završetka radova 5 i garantni period 5 bodova. U pozivu nije naveden rok za izvođenje radova.

Ekonomski najpovoljnija ponuda, sa sledećim podkriterijumima, prema opadajućem redosledu	
1. Ponudjena cijena	0–60 bodova
2. Kvalitet.....	0–30 bodova
3. Rok završetka radova	0–5 bodova
4. Garantni period.....	0-5 bodova

Kriterijum bodova iz javnog poziva iz aprila 2007. godine

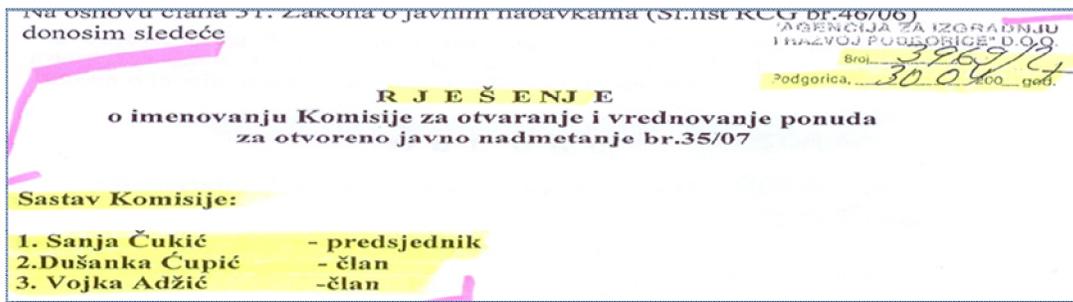
Prilikom objave ove javne nabavke Agencija je prekršila pravila tenderske procedure. Naime, odluka o pokretanju postupka donijeta je 30. aprila 2007. godine, odnosno tri dana pošto je objavljen poziv. Na ovaj način je prekršen član 28. Zakona o javnim nabavkama, koji jasno navodi da „naručilac, prije početka postupka javne nabavke, donosi odluku o pokretanju i sprovođenju postupka“.

Odluka o pokretanju postupka suprotna Zakonu o javnim nabavkama

Takođe, iako u pozivu nije naveden rok za javnu nabavku, u ovoj odluci se precizira da je „maksimalni rok za izvođenje radova za obje partije četiri mjeseca“. Istog dana donijeto je rješenje o obrazovanju Komisije za upoređivanje i ocjenu ponuda, koju su činili predsjednik Sanja Čukić i članovi Dušanka Ćupić i Vojka Adžić.

U međuvremenu je Agencija donijela aneks na javni poziv, kojim je promijenjeno bodovanje za cijenu, tako da je u ukupnom zbiru ona sada nosila 70, a ne 60 bodova.

Članovi Komisije za vrednovanje ponuda

Iz zapisnika o javnom otvaranju ponuda od 31. maja 2007. godine proizilazi da je jedinu ponudu dostavila „Cijevna komerc“, koja je za obje partije dostavila po dvije varijante, ali sa različitim cijenama. Naime, za rekonstrukciju biblioteke i izgradnju podzemnog prolaza u varijanti A je ponudila cijenu od 818.093 eura, uz rok od 12 mjeseci i plaćanje 30 odsto avansa, dok je u varijanti B ponudila cijenu od 938.886 sa istim uslovima kao u prethodnoj varijanti.

Istovremeno, za izgradnju aneksa biblioteke je ponudila u varijanti A cijenu od 462.489 eura, uz rok od 12 mjeseci i isto plaćanje 30 odsto avansa, dok je u varijanti B ponudila cijenu od 457.553 sa istim uslovima kao u prethodnoj varijanti.

1.«CIJEVNA KOMERC»d.o.o Podgorica, Ulica crnogorskih serdara bb, ponuda zavedena pod brojem 4985 i 4986 od 31.05.2007 godine. Ponuda je primljena na arhivi Agencije u 13,45 časova.

Ovaj ponuđač nudi:

1. Rekonstrukciju Biblioteke i izgradnju podzemnog prolaza

za cijenu od:

VARIJANTA A : **818.098,83 €** sa uračunatim PDV-om , u roku od 12 mjeseci, način plaćanja 30 % avansa, ostatak situacijama.

VARIJANTA B : **938.886,96 €** sa uračunatim PDV-om sa istim uslovima kao u prethodnoj varijanti.

2 . Izgradnja aneksa Biblioteke

za cijenu od:

VARIJANTA A : **462.489,43 €** sa uračunatim PDV-om , u roku od 12 mjeseci, način plaćanja 30 % avansa, ostatak situacijama.

VARIJANTA B : **457.553,66 €** sa uračunatim PDV-om sa istim uslovima kao u prethodnoj varijanti.

Ista ponuda „Cijevne komerc“, ali različite cijene

Iz zapisnika o pregledu i ocjenjivanju ponuda od 29. juna 2007. godine proizilazi da je Agencija kao najpovoljnije „tehničko rješenje“ za rekonstrukciju biblioteke i izgradnju podzemnog prolaza izabrala varijantu B, odnosno skuplju ponudu od 938.886 eura, dok je za izgradnju aneksa biblioteke izabrala varijantu A, odnosno takođe skuplju ponudu od 462.489 eura.

S obzirom na činjenicu da je u ukupnom bodovanju cijena nosila najveći broj bodova, očito je da je Komisija zloupotrijebila svoja ovlašćenja dajući prednost tehničkim rješenjima. Ovo je naročito izraženo kod rekonstrukcije biblioteke i izgradnje podzemnog prolaza, jer je prihvaćena cijena premašila procijenjenu vrijednost javne nabavke za preko 268 hiljada eura.

1. Rekonstrukcija Biblioteke i izgradnji podzemnog prolaza

Komisija predlaže naručiocu da prihvati ponudu ponuđača „Cijevna komerc“ iz Podgorice, **VARIJANTU B, po cijeni od 938.886,96 eura sa uračunatim PDV-om.** Rok za izvođenje je 12 mjeseci, avansno plaćanje u iznosu od 30 %, a ostatak putem situacija.

2. Izgradnja aneksa Biblioteke

Komisija predlaže naručiocu da prihvati ponudu ponuđača „Cijevna komerc“ iz Podgorice, **VARIJANTU A, po cijeni od 462.489,43 eura sa uračunatim PDV-om.** Rok za izvođenje je 12 mjeseci, avansno plaćanje u iznosu od 30 %, a ostatak putem situacija.

Komisija predlaže da se prihvati skuplje rješenje

Ugovori između Agencije i „Cijevna komerc“ potpisani su 19. jula 2007. godine. Rok za izvođenje radova za oba ugovora je 12 mjeseci od dana uvođenja u posao, a zanimljivo je da oba definišu da će izvođač radova izvesti naknadne radove koji se pojave u toku građenja, do visine od 25 odsto. Upravo su godinu kasnije naknadni radovi, ali i kašnjenje u realizaciji posla bili osnov za potpisivanje novih aneksa ugovora.

Naime, prvo su 4. jula 2008. zaključeni aneksi kojima se produžavaju rokovi izvođenja radova za još dvije godine, odnosno do 1. aprila 2010. godine. Obrazloženje za produžetak rokova bila je pojava „nepredviđenih i naknadnih radova“.

Član 1.

Član 11. stav 1. osnovnog ugovora se mijenja i glasi:

Obzirom da u ugovorenom roku od 12 mjeseci računajući od dana uvođenja u posao (30.7.2007 god. do 03.8.2008 god.) nije bilo moguće završiti radove koji su predmet osnovnog ugovora »Rekonstrukcija biblioteke i izgradnja podzemnog prolaza«, rok izvođenja radova se produžava i Izvodjač se obavezuje da iste završi najkasnije do 01.4.2010 god.

Rok se produžava zbog pojave nepredvidjenih i naknadnih radova u skladu sa Informacijom o radovima na objektu biblioteke i izgradnji Aneksa broj 9657 od 04.10.2007 god., koja je sačinjena i usaglašena od strane Komisije za nadzor i Projektantskog nadzora.

Aneks kojim se produžava rok za izgradnju

Kako ni ovi rokovi nijesu ispunjeni, Agencija je pribjegli istom scenariju, kao i kod ugovora o nadogradnji biblioteke. Naime, u januaru je i za ova dva ugovora zatražila od Direkcije za javne nabavke saglasnosti za pregovarački postupak bez prethodnog objavljivanja poziva zbog pojave naknadnih i viška radova.

Vrijednost dodatnih radova za rekonstrukciju biblioteke i izgradnju podzemnog prolaza procijenjena je na 234.700 eura, dok je za izgradnju aneksa biblioteke 115.600 eura. Obje vrijednosti predstavljaju upravo po 25 odsto od osnovnih cijena ugovora.

Treba napomenuti da su zahtjevi Agencije kojima je od Direkcije za javne nabavke tražila dozvolu za naknadne radove identični u odnosu na sva tri ugovora koji se odnose na gradsku biblioteku (npr. navode se dodatni radovi za slabe i jake struje, zamjena parketa, unificirana bravarija, ili zamjena unutrašnje stolarije i keramike).

Nakon što je Direkcija odobrila dodatne radove, 25. marta 2010. godine su potpisani aneksi kojima se produžetak radova pomjera za 30. jun iste godine. Odmah nakon toga, „Cijevna komerc“ je uputila ponude na iznose od 234.700 eura, odnosno 115.600 eura za naknadne radove, poslije čega su 14. aprila potpisani novi aneksi kojima se odobravaju te sume za dodatne radove.

Član 2.

Vrijednost radova koji se regulišu ovim Aneksom iznosi ukupno **234.700,00 Eura** (dvestatridesetčetiri hiljade sedam stoeura).

U cijenu je uračunat PDV.

Član 2.

Vrijednost radova koji se regulišu ovim Aneksom iznosi ukupno **115.600,00 Eura** (stopetnaest hiljada i šestoeura).

U cijenu je uračunat PDV.

Aneksi kojima se odobravaju nove sume za dodatne radove

IV Četvrti poziv za gradsku biblioteku

Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice objavila je 10. decembra 2009. godine još jedan tender za radove na biblioteci. Ovog puta poziv je obuhvatio zanatske radove na biblioteci i aneksu, kao i nabavku i ugradnju mašinske opreme i protivpožarnih vrata. Nabavka je procijenjena na vrijednost od 520 hiljada eura, a „Cijevna komerc“ je opet jedina dostavila ponudu na iznos od 520.065 eura. Odluka kojom je „Cijevni komerc“ dat posao donijeta je 22. februara 2010. godine. Iz odluke se vidi da je rok za izvođenje radova 5 mjeseci.